

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Innováció az oktatásban – térségi kapcsolódások

Az Innova kutatás 2018. évi empirikus vizsgálatának területi elemzése

Balázs Éva – Pálvölgyi Lajos

Országos Neveléstudományi Konferencia 2020. 11.05-07.

Az előadás az OTKA/NKFIH 115857 számú Innova kutatás eredményeire épül

Bevezetés

Cél

ÅKépet kapni az innovációk területi eltéréseiről , mintázatairól

ÅÖsszevetni ezeket a térségek fejlettségi, és egyéb más jellemzőivel

ÅFő kérdés: vannak-e; és ha igen, milyen területi különbségek a vizsgált köznevelési és felsőoktatási szervezetek innovációs tevékenységében?

Minta

ÅKöznevelési és felsőoktatási intézményvezetők, képviselők, 2018-as online (N=2042 szervezet)

ÅAdatbázis kiegészítve a térségeket jellemző további külső (KSH, GVI, EU) adatokkal

Elemzési módszerek

Å Megoszlások, korrelációk, többváltozós elemzések (főképp kompozit mutatókra építve)

elte | ppk
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

A vizsgált kompozit mutatók

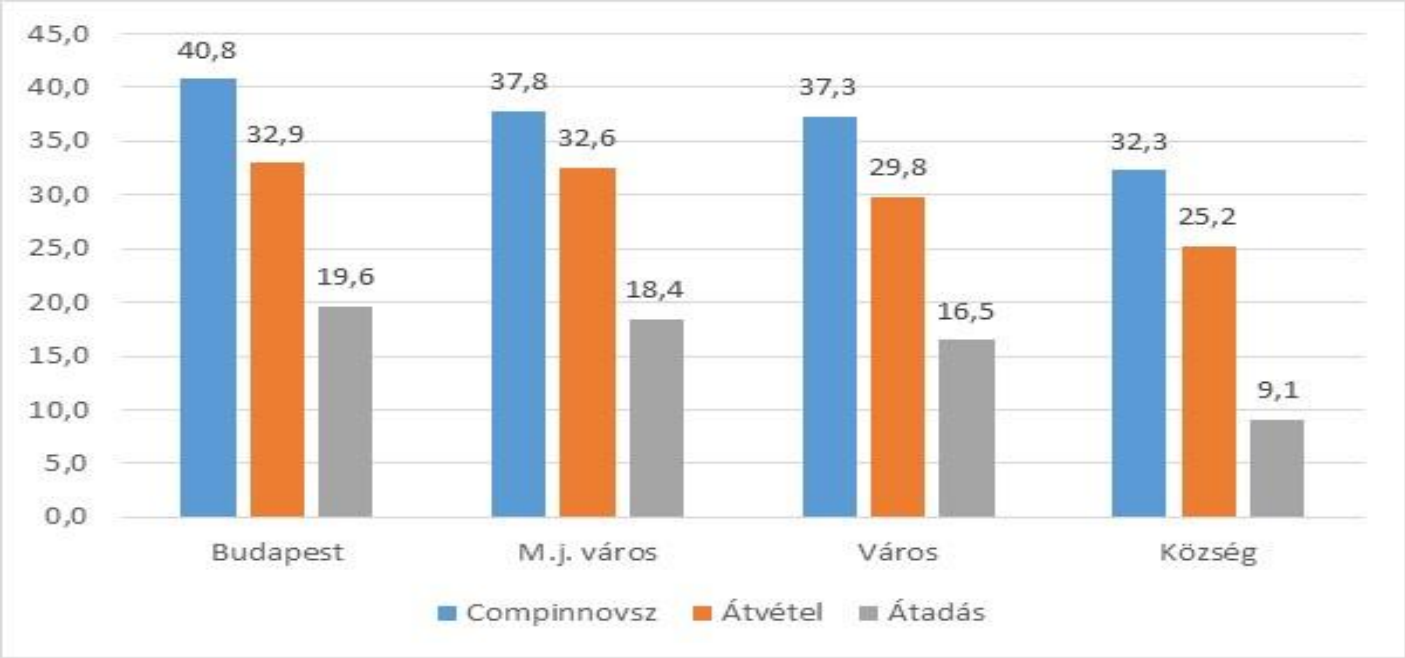

- COMPINNOVSZ - Szervezeti innovációs aktivitás kompozit mutatója
- ÁTADÁS - Az intézményi innováció átadására utaló mutató
- ÁTVÉTEL- Az intézményi innováció átvételére utaló mutató
- ADVESZCOMP- Kompozit átvétel/átadás összevont mutató

- KONKRETKOMOLYSZ - A megnevezett innováció komolyságát kifejező mutató
- SZEREDM - Többdimenziós eredményességmutató
- COMPEREDM - A szervezeti és az egyéni kérdőívek alapján képzett többdimenziós eredményesség

- SZERVDINAM - Szervezeti dinamizmus összevont mutatója

Három kompozit mutató átlagértékei négy településtípus szerint (települési lejtő)

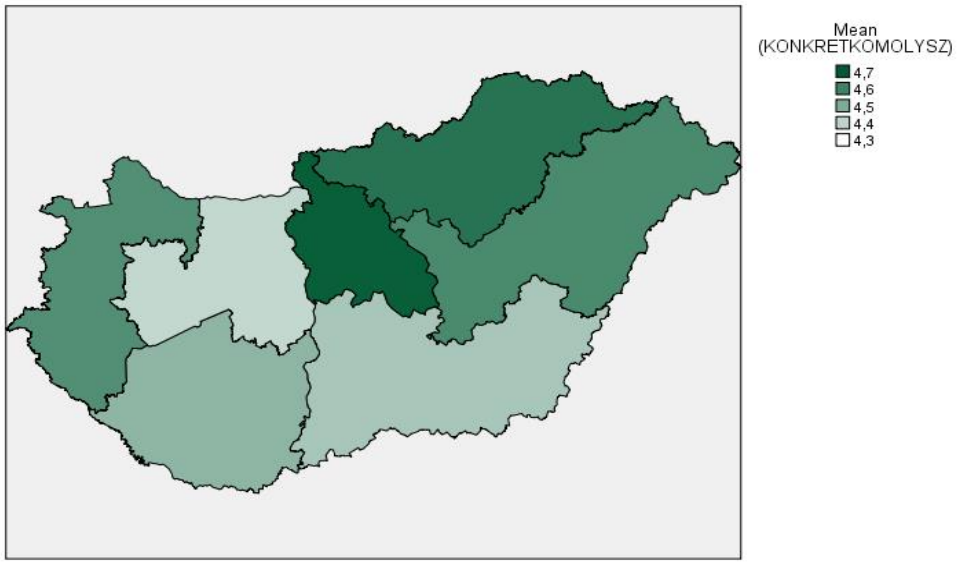

Mind a nyolc kompozit mutató esetében szignifikáns különbségek

ÁTADÁS vs. Településtípus: 0,326** ($p<0,01$) Spearman

N=2042
Az eltérések szignifikanciája az ábrán: 0,000

Kompozit mutatók a régiók szintjén

Közoktatás: szignifikáns különbségek:

KONKRETKOMOLYSZ (sig: 0,035; N=731)

Åmagas: Budapest

Åalacsony: Dél-Dtúl, Közép-Dtúl, Dél-Alföld

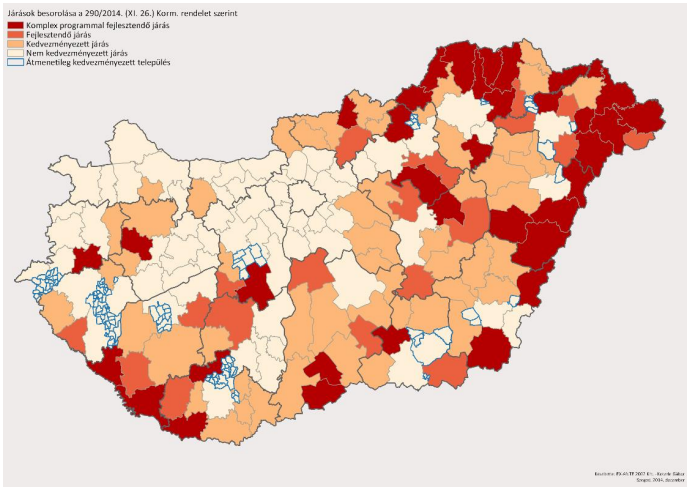
Felsőoktatás: legmarkánsabb különbségek:

SZERVDINAM (nem sign, N=285)

Åmagas: Dél-Alföld (Szeged), Észak-Mo. (Miskolc)

Åalacsony: Észak-Alföld (Debrecen)

elte | ppk
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

A GVI JFM 2017 járási fejlettségi mutató és egyes Innova kompozit mutatók kapcsolata

ÁTADÁS - Kompozit átadás mutató	**0,422****
COMPINNOVSZ - Szervezeti innovációs aktivitás	**0,300****
ÁTVÉTEL - Kompozit átvétel mutató	0,246**
SZEREDM - Szervezeti többdimenziós eredményesség	0,245**
SZERVDINAM – Szervezeti dinamimus mutatója	**-0,235****
COMPEREDM Szervezeti és egyéni összevont eredményesség	0,215**

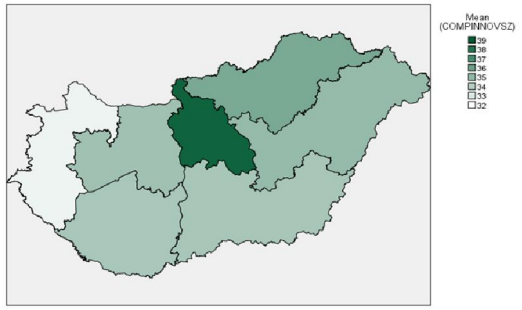
Pearson korreláció
** p < 0,01

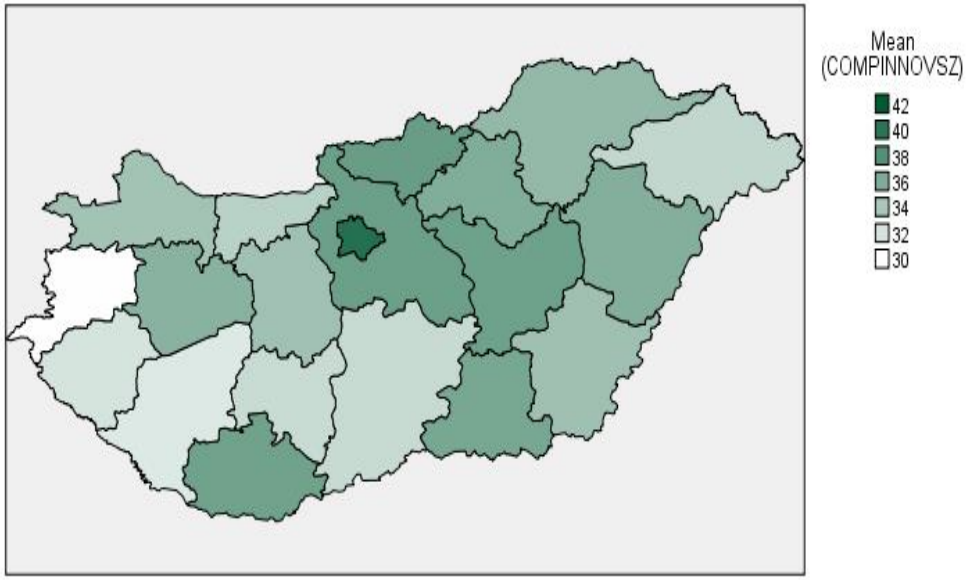
N = 153 területi egység
(járás és kerület)
Csak N > 4 válaszadó
szervezet esetén

Kompozit mutatók régiók és fenntartók szerint

- Minden mutató esetében szignifikáns eltérés (sig: 0,000 – 0,01)
- Állami fenntartók: tipikusan átlag alatti vagy átlag közeli értékek
- Magán és alapítványi: tipikusan átlag feletti, néhol kiugró
- A különböző térségekben a fenntartói szerkezet nagyon eltérő
  - Feltételezhetően nagyon eltérőek az szerkezet kialakulása mögött álló kulturális és vallási tradíciók, politikai folyamatok, anyagi erőforrások, és esetleges szelekciós mechanizmusok
  - Az önkormányzatok az átlagosnál nagyobb „gondossággal” végzik fenntartói munkájukat.

A szervezet innovációs aktivitását jellemző kompozit mutató átlagértékei megyék szerint

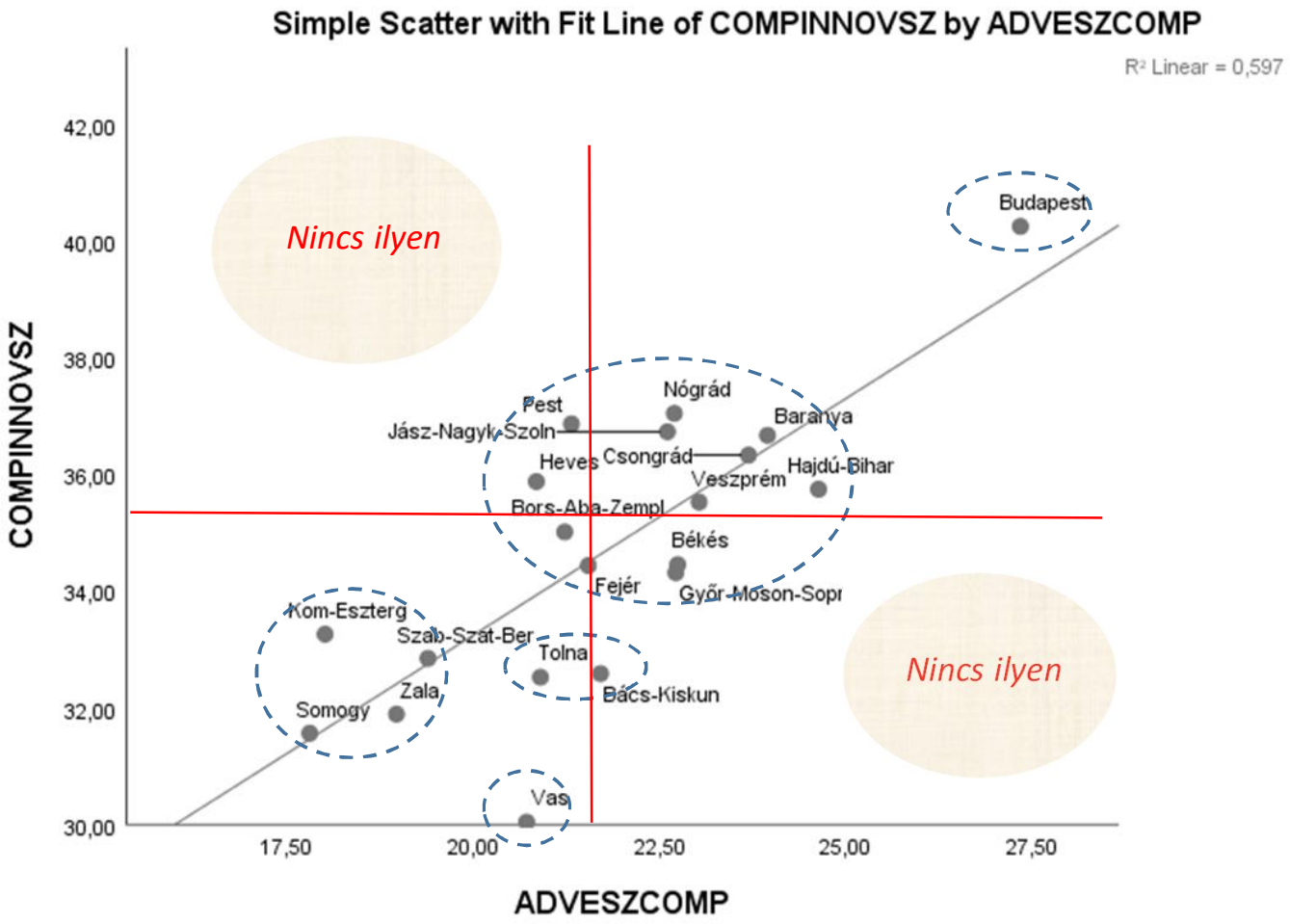

COMPINNOVSZ - a szervezet innovációs aktivitását jelző kompozit mutató:

magas: Budapest, Nógrád megye,
alacsony: Zala, Somogy, Vas megye.

N=2042
Az eltérések szignifikanciája: 0,000

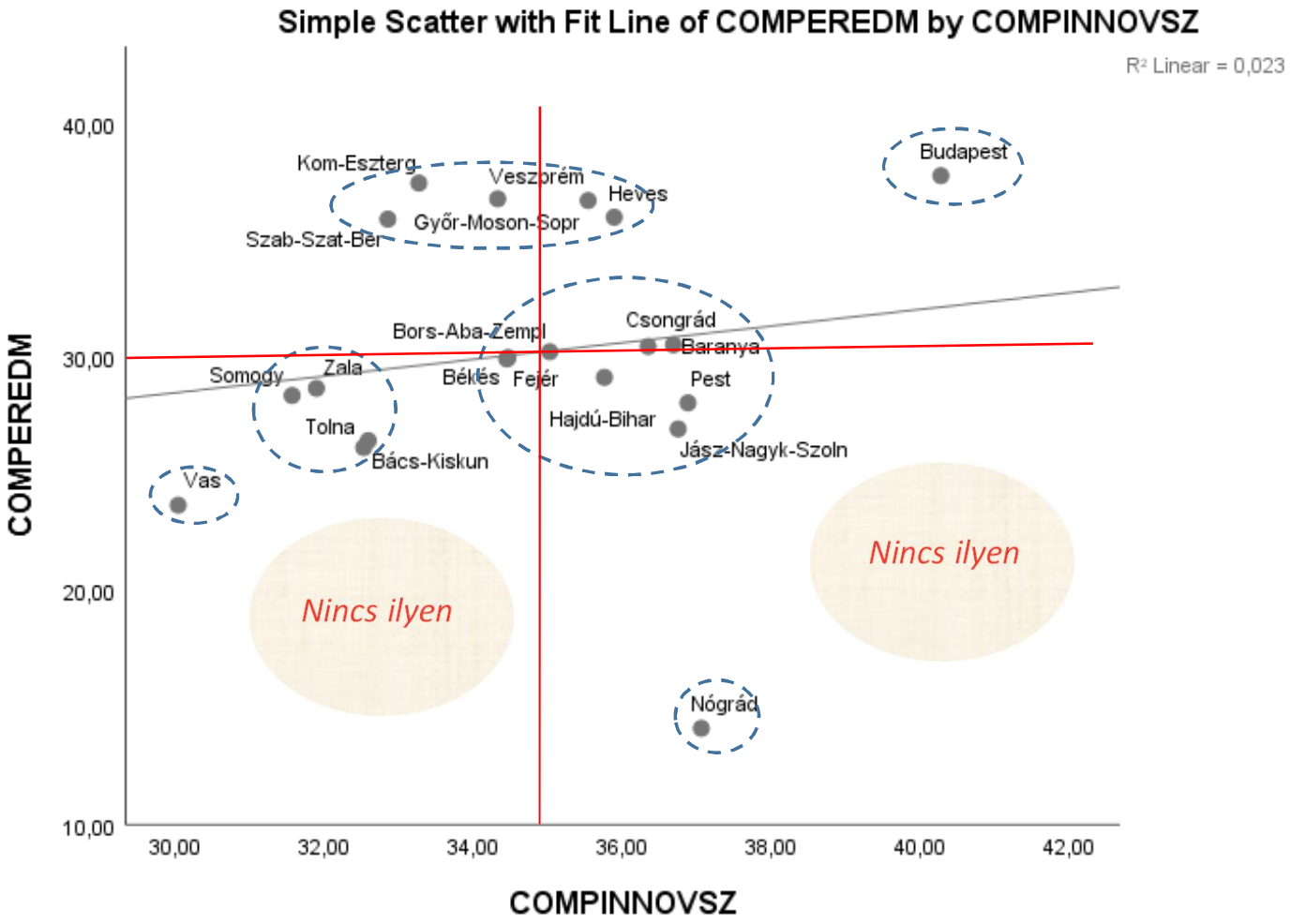

A megyék pozíciói két innovációs mutató megyei szintű átlagértékei alapján

COMPINNOVSZ - Szervezeti innovációs aktivitás kompozit mutatója

ADVESZCOMP- Kompozit átvétel/átadás összevont mutató

N=2042
Az eltérések szignifikanciája: 0,000

A megyék pozíciói két innovációs mutató megyei szintű átlagértékei alapján

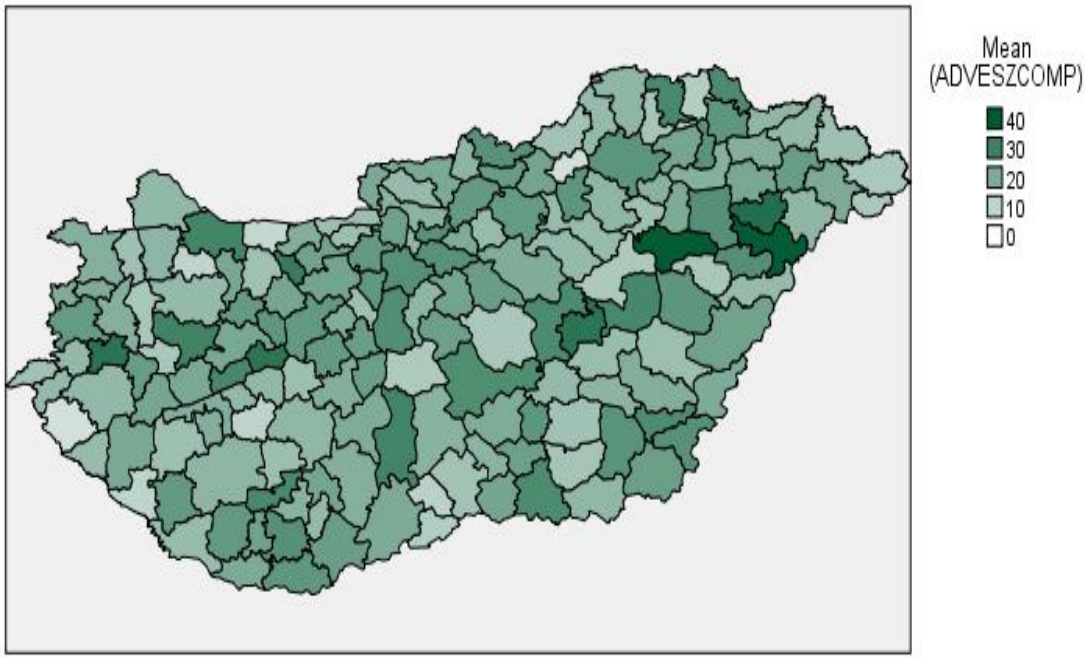
COMPINNOVSZ – ld. előbb

COMPEREDM - A szervezeti és az egyéni kérdőívek alapján képzett többdimenziós eredményesség

Nem tapasztalható homogenitás a vizsgált mutatók esetében a megyékre (járásokra) nézve

N=2042
Az eltérések szignifikanciája: 0,000 / 0,01

Az innovációk átadása és átvétele járások szerint

Az ADVESZCOMP mutató járási szintű átlagértékei alapján

A kiugró "**top 11**" járásból öt az Alföldön található, nem is egymástól távoli területeken: három Hajdú-Biharban, egy Jász-Nagykun-Szolnok megyében, egy pedig Szabolcsban. (Vö. EU projektek.)

N=2042

A GVI JFM 2017 járási fejlettségi mutató kapcsolata egyes itemekkel

Teljes adatbázis

ÅA hátrányos helyzetű tanulók/hallgatók arányának növekedése (–0,263**, N=1853)

ÅInnováció a hátrányos helyzetűek, leszakadók oktatása/nevelése terén (–0,235**, N=1874)

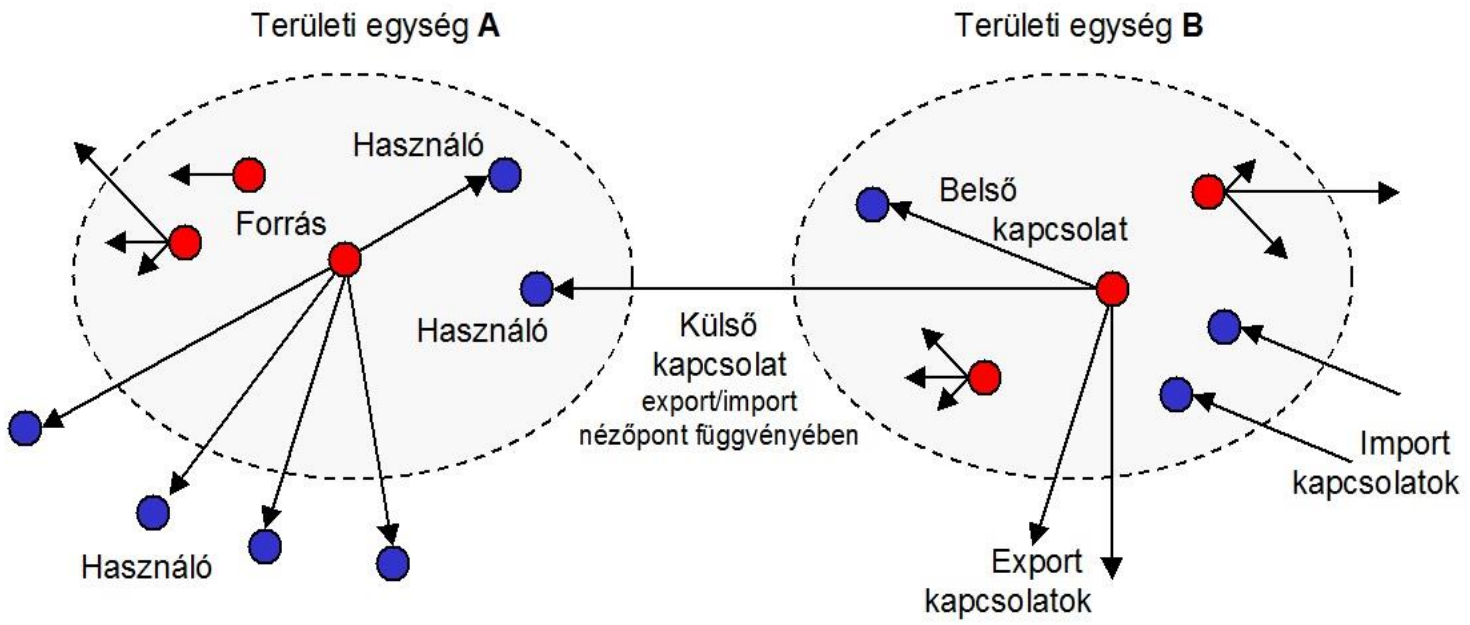
Általános iskolák

ÅA tanulók felkészültségének jelentősebb romlása (–0,246**, N=586)

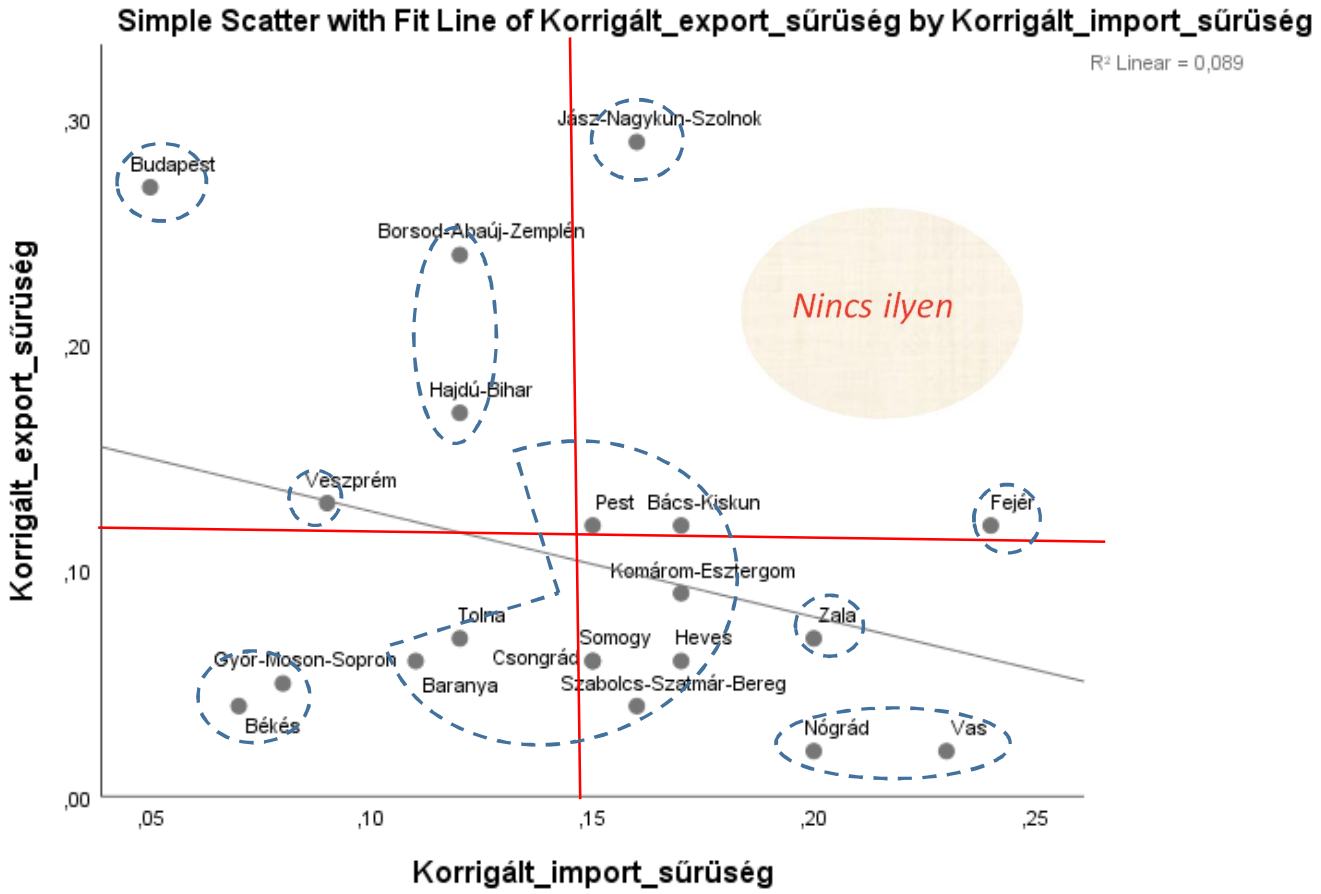
ÅA tanulók létszámának jelentősebb csökkenése (–0,258**, N=586)

ÅA tanulók létszámának jelentősebb növekedése (0,283**, N=579)

A területi szempontú terjedésvizsgálat értelmezési modellje

(Pálvölgyi, 2020)

Terjedésvizsgálat

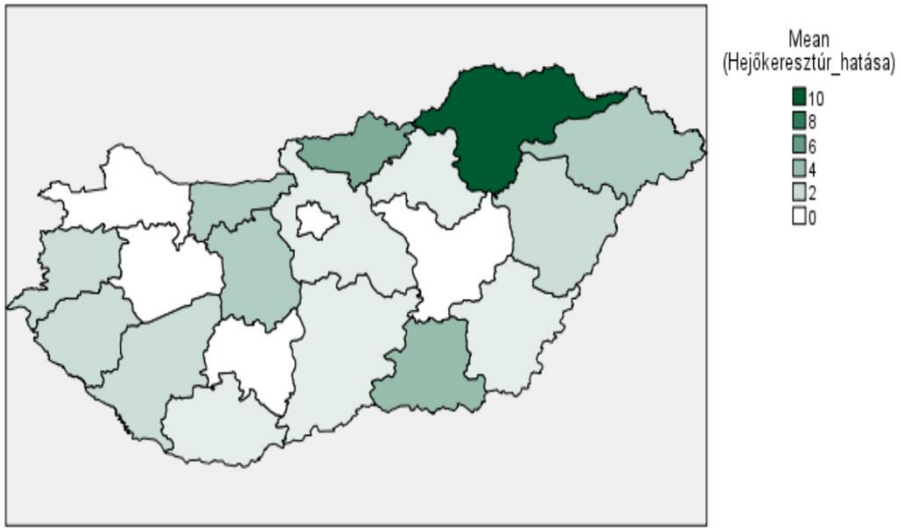
A megyék pozíciói két terjedési mutató átlagértékei alapján:
Korrigált export sűrűség
Korrigált import sűrűség

Négyzetek:
Exportorientált / Integrált
Izolált / Importorientált

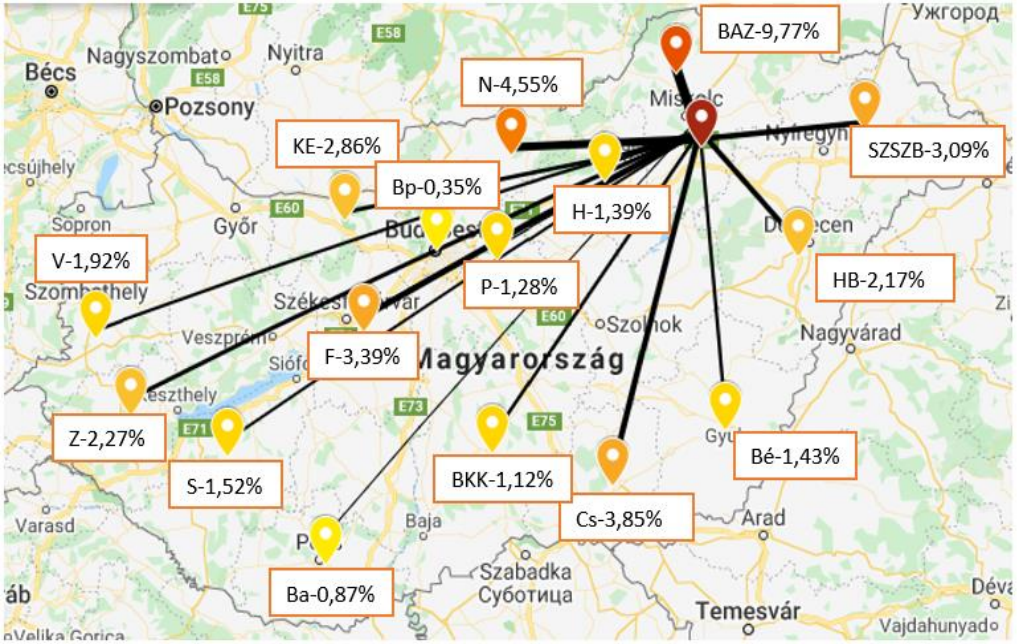
N=2042, a megyék szintjén aggregálva

(Pálvölgyi & Antoni-Alt, 2020)

Példa: Hejőkeresztúr hatása - penetrációs mintázat (térkép)

(Pálvölgyi & Antoni-Alt, 2020)

Összegzés

- Nem találhatók kiugróan innovatív (vagy nem innovatív) térségek a régiók, megyék, járások szintjén
- Az innovációs aktivitás foka és minősége mindhárom vizsgált szinten heterogén képet mutat
- Ez a sokszínűség egyazon térségen belül is megjelenhet (vö. alrendszerek, iskolafokok, képzési típusok)
- Feltűnnek innovatív szigetek, és ezek előfordulnak hátrányos térségekben is
- A hátrányos helyzetből fakadó problémák pozitív esetben innovációra inspirálhatják a pedagógusokat, ezt segíthették az EU fejlesztési források is

Ez az előadás „A helyi innovációk keletkezése, terjedése és rendszerformáló hatása az oktatási ágazatban” („Innova kutatás” - OTKA/NKFIH azonosító: 115857) c. kutatás eredményeire épül

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Köszönjük a figyelmet!

ppk.elte.hu